

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Q. 84. An juramentum illicitum possit obligare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

quod mens promittentis vel acceptantis promissionem fuerit, ut in omni eventu subsisteret obligatio, promissiones enim habent multas tacitas conditiones ex Jure vel hominum consuetudine vel prudentum interpretatione, ita *Lesf.* in *Auct.* v. *Juramentum casu 4.*

315 Q. 83. *An verum sit, quod juramentum sequatur naturam actus, cui adjicitur.* R. Universaliter non est verum, ita *Dicast.* d. 3. n. 411. & patet. Quia Juramentum sæpe est validum, licet cadat super actum invalidum, v. g. super promissionem injustè extortam à latrone, uti pluribus explicabitur in p. 2. n. 727. & in q. seq. insinuabitur. Actus de se potest esse revocabilis, uti propositum faciendi aliquid, & tamen Juramentum cadens super illud propositum est irrevocabile &c. Dicendum itaque cum *Lesf.* de *Just.* L. 2. c. 42. n. 32. & *Suar.* L. 2. c. 32. n. 5, quod Juramentum sequatur naturam actus, qui juratur, non quoad obligationem, nec quoad esse firmum vel irritum, sed quoad sensum verborum, quoad rationem liciti vel illiciti; item quoad alias conditiones tacitas seu limitationes, quas contractus ex Jure vel consuetudine contrahentium includit. Videri potest *Illung* T. 4. D. 3. N. 233. & T. 5. num. 64. Quomodo autem explicandum sit illud, *accessorium sequitur principale*, dicetur p. 2. n. 727.

316 Q. 84. *An juramentum illicitum possit obligare.* R. §. I. Juramentum homini factum, licet in se sit illicitum, vel fuerit prohibitum, aut etiam Jure naturali invalidum, potest obligare ex virtute Religionis, si sit de re licita, ita *Mol.* de *Just.* T. 2. d. 510. & T. 6. d. 35. & T. 1. d. 149. & 153. *Suar.* c. 24. à n. 2. *Sanch.* L. 3. c. 9. à n. 22. Ratio est, quia interponitur testimonium divinum

pro futuritione rei, quæ licitè fieri potest, ergo postulat reverentia, ut impleatur.

§. 2. Juramentum de re licita homini factum ³¹² ob malum finem, tum tantùm obligat, quando peractum est crimen, & nulla superest malitia in præstanda materia promissa; non autem obligat, si sic obtinendus esset finis malus, *Sanch. n. 28. Tamb. L. 3. c. 3. §. 5. n. 18*; hinc si jurasti meretrici dare pretium pro illicita copula, teneris rescindere Juramentum ante patratum crimen, si tamen crimen patrasti, teneris solvere pretium, quia hæc solutio in se mala non est: aliud est de solutione pretii simoniacè promissi, hæc enim manet in se mala & prohibita.

§. 3. Si jurasti principaliter ob finem bonum, ³¹³ sed simul impellente fine malo, v. g. jurasti dare eleemosynam ex charitate, sed impellente simul vanâ gloriâ, omisso impulsivo malo teneris dare eleemosynam, quia Juramentum est de re licita, & potest impleri finè peccato, ita cum aliis *Busenb. referendus num. 399.*

§. 4. Si jurasti donare aliquid per donationem ³¹⁴ prodigam, probabile est cum *Sot. Suar. & aliis* te teneri tantùm ad illam partem, quæ non est prodiga: etiam probabile est cum *Molin. & Sanch. num. 27.* te teneri ad totum, quia licèt ex modo promittendi sit culpa, tamen non est ratione rei promissæ, & licèt fuerit prodigalitas in prima promissione, non ideo est in executione rei promissæ, quam cohonestant promissio ipsa & juramentum: *Tamb. n. 20.* putat etiam probabile esse, quòd ad nihil tenearis, quia indivisibiliter censeris totum promississe, ad totum autem non teneris, quia exequeris prodigalitem inhonestam. Hæc sententia videtur minùs probabilis,

○

prima

prima autem probabilior. Vide dicenda p.2.n.795.

320 §. 5. Juramentum, quo amarus & amara jurant se non permisuros tactum ab alia persona, secundum *Sanch.* c.15. num.17. obligat, quia est de relicta, nam honestum est non tangi ab alio: secundum *Fag. Tamb.* §. 3. n.3. *Dian.* P. 9. T. 8. R. 9. non obligat, quia tendit ad firmandam malam amicitiam: sed dicendum est id pendere ab eorum intentione, nam si fiat ad firmandam malam amicitiam, posterior sententia est vera; si ad cavendum, ne cum aliis commisceantur, prior est tenenda.

321 Q.85. *An qui fictè juravit, seu nolens se obligare, re ipsa obligetur.* R. *Busenbaum* relatus n.275. in fine, *Sanch.* c.10. n.8. *Castrop.* T.14. D.1.P.8.N.8, itémque alii apud *Dicast.* d. 2. n. 286. & d. 3. n. 322. negant, quia fictum juramentum non est juramentum; idem cum plurimis aliis tenet *Dicast.* num. 339, quia obligatio, quæ à voluntate pendet, est de essentia, vel saltem proprietas metaphysica Juramenti, uti dixim⁹ n.276. & 279; è contrà *S.Th.* 2.2.q.89.a.7. ad 4. *Valent. Cajet. Sot. Covar. Suar.* L. 2. c. 7. n. 11. aliique apud *Dicast.* n.314. & 338. affirmant, eò quòd putent obligationem sequi ad externam assercionem verborum, neque contrahi per intentionem, sed per deliberatam verborum attestacionem; quod *Vasq.* extendit etiam ad simplicem promissionem factam sine animo se obligandi, quamvis hoc communiùs negetur; saltem (dicunt alii) obligationem Juramenti, quæ oritur ex virtute Religionis, non pendere à voluntate jurantis, uti pendet obligatio promissionis & voti, sed Jure naturali esse annexam ac inseparabilem à Juramento externo, probatque *S. Thomas* verbis *Isidori*, quacunque arte verborum quis juret, Deus tamen, qui conscientia testis est, ita hæc accipit, sicut ille, cui juratur, intelligit: